QORTI ĊIVILI – PRIM'AWLA

ONOR. IMĦALLEF DR. MIRIAM HAYMAN LL.D.

Rikors Ġuramentat Nru.: 771/2017 MH

Illum, 13 ta' Mejju, 2022

K Consult Ltd (C 56965)

vs

Ocean Marine Services Limited (C 51432)

Il-Qorti:

Rat illi waqt is-seduta tal-25 ta' Ġunju 2021[1] id-difensur tas-soċjeta' komvenuta irrefera għall-affidavit ta' Kurt Camilleri maħluf bil-ġurament fit-12 ta' Marzu 2018[2] u talab lill-Qorti tordna l-isfilz tad-dokument 'K' mehmuż mal-istess affidavit in kwantu fil-fehma tiegħu l-istess dokument jikkontjeni korrispondenza « bla preġudizzju » u tad-dokument 'M' in kwantu jagħmel referenza għad-dokument 'K'.

[1] Fol 131
[2] Fol 17 et seq

Rat li s-soċjeta' attriċi ingħatat perjodu ta' ġiimgħatejn biex tressaq tweġiba għal din it-talba.

Rat ir-risposta tas-soċjeta' attriċi tad-19 ta' Lulju 2021[3] permezz ta' liema opponiet għal din it-talba;

Semgħet it-trattazzjoni tad-difensuri tal-partijiet;

Rat li l-kawża tħalliet għall-lum għall-provvediment dwar it-talba għall-isfilz;

Rat l-atti kollha tal-kawża.

Ikkunsidrat:

Jiġi rilevat fl-ewwel lok li l-mertu tal-kawża odjerna jirrigwarda pretensjoni tas-soċjeta' attriċi kontra s-soċjeta' konvenuta għall-ħlas ta' kreditu bilanċjali ta' €29,899.04 flimkien mal-imgħaxijiet legali u spejjeż ġudizzjarji oħra. Dan bħala allegati servizzi reżi mill-istess soċjeta' attriċi akkont tas-soċjeta' konvenuta fir-rigward tal-bastiment M.V. Bridge. Minkejja diversi interpellazzjonijiet għall-ħlas, is-soċjeta' konvenuta baqgħet inadempjenti.

Is-soċjeta' konvenuta qegħda tirribatti dawn il-pretensjonijiet bħala nfondati fil-fatt u fid-dritt. Hija teċċepixxi li m'hijiex debitriċi tas-soċjeta' attriċi stante li s-servizzi li għalihom qed jintalab il-ħlas ma ġewx reżi mill-istess soċjeta' attriċi iżda minn kumpanija oħra. Inoltre u bla preġudizzju, s-soċjeta' konvenuta eċċepiet li l-ispejjeż imniżżlin bħala servizzi reżi huma fil-verta' mitlubin bħala sejjeż ta' sanserija, li lanqas m' huma dovuti.

Id-dokumenti 'K' u 'M' li tagħhom qiegħed jintalab l-isfilz, ġew esebiti flimkien ma' dokumenti oħra annessi lkoll mal-affidavit ta' Kurt Camilleri li fih ta l-verżjoni tiegħu dwar ir-retroxena li waslet għall-kawża odjerna.

Il-Qorti tirreferi għar-rassenja ta' ġurisprudenza in materja elenkata fil-każ **Aspider Solutions Malta Limited vs Redtouch Fone Limited deċiż fit-2 ta' Marzu 2020 -**

[3] Fol 139 et seq

"Fis-sentenza mogħtija minn din il-Qorti diversament presjeduta fl-ismijiet ***Av. Dr. Henri Mizzi pro noe et vs. Telestarr Limited*** *(Ċit Nru 451/2007 AL) mogħtija fl-20 t'April 2012, liema sentenza rriproduċiet dak li ingħad mill-Kamra tal-Avukati fl-artikolu maħruġ minnha f'Jannar 2010 bit-titolu "L-Użu tat-Terminu "Mingħajr Preġudizzju" rigward id-definizzjoni li għandha tingħata din il-frażi:*

"Illi dwar l-użu tat-terminu 'Bla Preġudizzju', il-Qorti tirrileva li kif inhu magħruf, it-transazzjoni ta' kwistjoni hi nkoraġġita, sew jekk it-transazzjoni sseħħ qabel ma tinfetaħ kawża, u sew jekk wara. Biex isseħħ transazzjoni, iridu jsiru negozjati. U biex negozjati jkunu jistgħu iwasslu għall-għan aħħari tagħhom, il-partijiet iridu jkunu ħielsa li jitkellmu apertament dwar il-kwistjoni ta' bejniethom, mingħajr biża li dak li jkun intqal fil-kuntest tan-negozjati jintuża kontrihom f'Qorti jekk it-transazzjoni ma sseħħx. Hu għalhekk li negozjati jsiru fuq bażi ta' 'mingħajr preġudizzju'. Meta jintuża f'dan il-kuntest, it-terminu jfisser li dak li jinkiteb u dak li jintqal fi sforz biex isseħħ transazzjoni ma jistax jintuża quddiem Qorti. Meta jintuża f'kuntesti oħra, it-terminu "mingħajr preġudizzju" għandu tifsiriet oħra. Billi l-użu korrett tat-terminu hu ta' importanza kbira, il-Qorti ser tidħol fit-tifsiriet differenti tat-terminu:

(a) <u>Inammissibilita': il-bażi legali</u>

Illi prova ta' dak diskuss jew miktub f'dan il-kuntest ma tistax issir għal żewġ raġunijiet: Fl-ewwel lok għaliex l-ordni pubbliku li jinkoraġġixxi t-transazzjonijiet hekk irid u fit-tieni lok għaliex il-ftehim ta' bejn il-partijiet hi l-liġi ta' bejniethom.

Illi dwar l-ordni pubbliku, jigi rilevat li t-transazzjoni hi waħda mill-modi ta' kif tintemm obbligazzjoni. Insibu fl-artikolu 1718(1) tal-Kodiċi Ċivili (Kap. 16), illi: ***"it-transazzjoni hija kuntratt li bih il-partjjiet, b'xi ħaga li jagħtu, iwiegħdu jew iżommu, jagħtu tmiem għall-kawza mibdija, jew jevitaw kawża li tkun sejra ssir."***

Illi l-importanza li l-istat jagħti lit-transazzjoni hi waħda impliċita, u dejjem ġiet rikonoxxuta. Wieħed isib ukoll il-konferma ta' dan f'ħafna aspetti tal-liġi: per eżempju fil-fatt li transazzjoni għandha, bejn il-partijiet, mhux biss is-solitu effett ta' kuntratt, li hu l-liġi bejniethom [Art 992, Kodiċi Ċivili], imma effett ta' res judicata [Art 1729, Kodiċi Ċivili]; ukoll, jekk kawża tiġi transatta, l-ispejjeż jonqsu sostanzjalment.

Il-qrati rrikonoxxew il-politika favur it-transazzjonijiet. Irrikonoxxew ukoll il-bżonn, f'dan il-kuntest, li dak li jkun seħħ fuq bażi mingħajr preġudizzju ma jitqiesx bħala prova. Hekk insibu li fil-kawża ***Joseph Grech et vs John u Filippa konjuġi Amato et*** *[Prim Awla tal-Qorti Civili – 31 ta' Jannar 2001], fejn l-atturi*

ttentaw jistrieħu fuq korrispondenza li kienet ġiet skambjata bejn l-avukati tal-partijiet mingħajr preġudizzju sabiex isostnu t-talbiet taghhom. Rigward it-terminu "mingħajr preġudizzju", il-Qorti qalet li dan:

"dejjem kien jinftiehem li ma jservix biex b'xi mod, waqt proċeduri li l'quddiem jistgħu jsiru dak li jingħad fihom jintuża biex isawwat lil xi waħda mill-partijiet. Kemm hu hekk, għalkemm minn dik il-korrispondenza jidher li l-konvenuti kienu aċċettaw responsabbilta', il-Qorti m'hijiex sejra tqis dik l-istqarrija bħala prova."

L-importanza, mill-punto di vista ta' ordni pubbliku, ta' din ir-regola toħroġ ukoll mill-Kodiċi tal-Etika u Mġieba għall-Avukati. Skond-regola 12 tar-raba' parti ta' l- ewwel kapitolu tal-Kodiċi:

"L-avukati li jkunu qegħdin jittrattaw barra mill-Qorti jew tribunal, biex jittransiġu xi kawża mibdija jew li tista' tinbeda, ma jistgħux jagħmlu użu fil-Qorti minn dak kollu li jkun għadda bejn il-partijiet, ħlief bil-ftehim mal-parti l-oħra, u l-kontenut tat-trattativi ma għandux jiġi mgħarraf lill-Qorti jew tribunal ħlief bi ftehim."

Strettament, din ir-regola torbot lill-avukati, u mhux lill-partijiet. Pero' l-qrati tagħna interpretaw, fil-fehma tal-Kamra korrettement, din ir-regola bħala estensjoni tar-regola bażilari, fis-sens li fejn avukati jkunu involuti fi trattativi, huma mhux biss il-partijiet li ma jistgħux jużaw il-kontenut, imma l-avukati ukoll.

Illi l-obbligu ta' avukat li josserva dan il-prinċipju ġie espressament rikonoxxut mill-Prim Awla tal-Qorti Ċivili, hekk kif jidher minn verbal datat 17 ta' Novembru 2004 fil-kawża Mary Zammit et vs Rosemary Gonzi et, fejn il-Qorti rrilevat illi: ***"il-Kodiċi tal-Etika fir-Regolament Numru 12 torbot lill-Avukat biex ma jagħmilx użu fil-Qorti minn trattativi li jkunu saru bl-intendiment li l-vertenza tiġi transatta."***

(b) L-aspett konvenzjonali

Illi dan il-Kodiċi ta' Etika għall-Avukati m'għadux kodiċi maħruġ mill-avukati għall-avukati. Il-Kodiċi hu maħruġ mill-Kummissjoni għall-Amministrazzjoni tal-Ġustizzja, u għandu l-forza tal-liġi. Meta wżat f'kuntest ta' transazzjoni, it-terminu in kwistjoni għandu tifsira magħrufa, u għalhekk meta partijiet jużawh tajjeb hu ċar li jkunu jridu jintrabtu, kuntrattwalment, bil-konsegwenza tal-inammissibilita' tal-korrispondenza bla preġudizzju bħala prova. U la darba jintrabtu, dik ir-rabta tgħodd bħala l-liġi ta' bejn il-partijiet u l-qrati għandhom

jimplimentawha billi ma jippermettux li jitressqu provi f'dan ir-rigward. Fejn iċ-ċirkostanzi hekk jitolbu, l-qrati għandhom ukoll jirriferu l-kwistjoni fir-rigward ta' l-avukat jew avukati lill-Kumitat għall-Avukati.

Illi r-regola dwar l-inammissibilita ta' dak diskuss, kemm bil-fomm u kif ukoll bil-miktub, għandha l-bażi tagħha kemm fl-ordni pubbliku u kif ukoll fil-kamp tal-kontrattazzjoni. Issir referenza għal sentenza mogħtija mill-Qorti Ingliż fil-kawża **Cutts vs Head and Another** *[Muller v. Linsley and Mortimer, Court of Appeal – [1996] P.N.L.R. 74]. Dwar l-ewwel aspett, L J Oliver kellu dan x'jgħid:*

"That the rule rests, at least in part, upon public policy is clear from many authorities, and the convenient starting point of the inquiry is the nature of the underlying policy. It is that parties should be encouraged so far as possible to settle their disputes without resort to litigation and should not be discouraged by the knowledge that anything that is said in the course of such negotiations (and that includes, of course, as much the failure to reply to an offer as an actual reply) …may be used to their prejudice in the course of the proceedings. They should... be encouraged fully and frankly to put their cards on the table... The public policy justification, in truth, essentially rests on the desirability of preventing statements or offers made in the course of negotiations for settlement being brought before the court of trial as admissions on the question of liability."

Illi dwar l-aspett konvenzjonali, L J Fox qal hekk:

"[the expression „without prejudice"] ***must be read as creating a situation of mutuality which enables both sides to take advantage of the "without prejudice" protection. The juridical basis of that must, I think, in part derive from an implied agreement between the parties and in part from public policy. As to the former, Bowen L.J. in Walker v. Wilsher, 23 Q.B.D. 335, after the passage against compromises, went on to say, at p.339: "The agreement that the letter is without prejudice ought, I think, to be carried out in its full integrity."***

L J Hoffman qal hekk dwar issentenza Cutts v. Head:

"Cutts v. Head shows that the rule has two justifications. Firstly, the public policy of encouraging parties to negotiate and settle their disputes out of court and, secondly, an implied agreement arising out of what is commonly understood to be the consequences of offering or agreeing to negotiate without prejudice. In some cases both of these justifications are present; in others, only one or the other."

Hekk spjegata l-frażi "mingħajr preġudizzju" imiss issa li din tiġi kkunsidrata fid-dawl tat-talba għall-isfilz tad-dokumenti markati "bla preġudizzju". Is-soċjetà konvenuta fir-rikors tagħha ikkwotat mis-sentenza **Chef Choice Limited vs. Raymond Galea et** *(Ċit. Nru 2590/1999 JRM) mogħtija fis-26 ta' Settembru 2013 fejn għamlet is-segwenti konsiderazzjoni in vista tal-fatt li kienet saret offerta 'bla preġudizzju' bejn il-partijiet f'dik il-kawża:*

"bħala regola, m'għandhiex titqies prova jew dokument ta' dak li l-partijiet ikunu kitbu, semmew, għamlu jew iddiskutew "mingħajr preġudizzju" qabel jew waqt li kawża tkun miexja. Dan jingħad għaliex dokument jew prova bħal dik titqies privileġġjata u riżervata, b'mod li dak il-privileġġ huwa wieħed konġunt bejn dawk kollha li dik il-prova jew dak id-dokument kien jirreferi għalihom, jorbothom kollha, u jinħall biss jekk kemm-il darba tintwera r-rieda tal-partijiet kollha involuti [S. Uglow Evidence: Text & Materials (1997) f'paġġ. 233 – 5]. Din ir-regola hija waħda msejsa fuq l-ordni pubbliku [C. Tapper Cross & Tapper on Evidence (11th Edit, 2007), f'paġġ. 502 – 6] u maħsuba li tħajjar lil min daħal fi kwestjoni ma' ħaddieħor biex ilkoll jipprovaw jaslu biex isibu tarfha barra l-Qorti u bla ma jifthu kawża jew itawluha [Phipson On Evidence (16th Edit, 2005) § 24-16, f'paġ. 656]."

Però s-soċjetà konvenuta naqset milli tgħid li din l-istess sentenza tkompli tgħid li

"L-imsemmija regola, li m'hijiex waħda inflessibbli u għandha l-eċċezzjonijiet tagħha fejn jixraq [Ara Unilever vs Procter & Gamble [2001] 1 WLR 1630, CA] …….. tgħodd għall-kontenut tad-dokument li jkun, u ma żżommx milli dak id-dokument jitressaq bħala prova tad-data meta jkun sar jew tal-fatt li jkun tassew inkiteb, jew jekk dak li jkun inkiteb fih ma jkollux x'jaqsam mal-kwestjoni li tkun quddiem il-Qorti [Cross On Evidence (5th Edit, 1979), f'paġ. 302];"

Fl-isfond ta' din il-ġurisprudenza appena ċitata - li l-Qorti tabbraċċja u tagħmel tagħha – il-kompitu tagħha fl-analiżi tad-dokumenti mmarkati 'K' u 'M' in eżami huwa li testabilixxi jekk il-kontenut tagħhom kienx jifforma parti minn trattativi u negozjati bl-iskop li jwasslu għal transazzjoni bejn il-partijiet fil-kawża. F'dak il-każ ma jistgħux jitqiesu ammissibbli bħala prova fil-kawża.

Id-dokument immarkat 'K' jikkonsisti fi skambju ta' emails skambjati kważi kollha bejn Kurt Camilleri u Alex Polidano f'diversi ħinijiet tal-jum tat-23 t'April 2015, liema korrispondenza fil-maġġor parti tagħha saret "bla preġudizzju"[4].

Mill-assjem tagħhom il-Qorti ssib li l-korrispondenza kienet qed issir bħala parti minn trattativi bejn il-partijiet intiżi li jwasslu għal soluzzjoni amikevoli bejniethom. Dan kuntrarjament għall-argument imressaq mis-soċjeta' attriċi li tirreferi għal dan id-dokument bħala sempliċi *"skambju ta' komunikazzjonijiet permezz ta' email li permezz tagħhom qegħdin jiġu avvanzati pretensjonijiet minn parti, li l-parti l-oħra qed tilqa' għalihom*[5]".

Issir partikolarment referenza għal -

i. Email 23 t'April 2015 fi 12:09 -

"Kurt,

In principal I agree that whatever is due to the last cent to your goodself, even if its double the amount you claim, is paid out.

However may I suggest a meeting with respective lawyers present so we go through the actual transactions of the full job in order to reach an amicable solution.

(.....)

Kind rgds,

Alex"

ii. Email 23 t'April 2015 fi 12:32 -

"Kurt

Without prejudice

As I said all will be paid but the figure I am calculating is different even when taking your calculations into consideration.

---

[4] Fol 56 et seq

[5] Fol 139

This is why we would need to meet and you will be paid on the spot without any difficulty.

(.....)

Rgds

Alex"

iii. Email 23 t'April 2015 13:04 -

Without prejudice

Hi Alex,

Figures are at the accountant and are worked out against the bank transactions, settlements and confirmation of payments.

Thanks to remit balance as per these calculations. If you remit any payments to Salammbo, I will refund any differences once confirmed by them.

Attached invoice & deadline stands till tomorrow noon.
.....

Kurt Camilleri
K Consult Ltd."

iv. Email 23 t'April 2015 16:55 –

"Kurt,

As per my calculations against invoices accepted already by your end already and undisputed and also including the amounts you mentioned earlier in the job shees it results at 25.5% being 26034 balance due.

Should birki be paid 31k (will try to negotiate) this goes down to your share being 18359 euro.

Therefore the discrepancy is substantial.

This is a fair reason as to why you should consider 30 min with your lawyer to see the figures and compare.

I reiterate if you have a right you will get it to the penny.

Rgds,

Alex."

Fiċ-ċirkustanzi u fid-dawl tal-ġurisprudenza ċitata, anke jekk mill-korrispondenza surreferita jidher li r-rappreżentant tas-soċjeta' konvenuta kien aċċetta r-responsabilta' għall-ħlas anke jekk b'nuqqas ta' qbil fuq il-*quantum*, din l-ammissjoni saret **biss** fil-kuntest ta' trattativi għaddejjin bejn il-partijiet u b'hekk issa ma tistax tintuża bħala prova kontra l-istess soċjeta' konvenuta. Il-Qorti tqis li d-dokument 'K' in kwantu jikkonsisti fi trattativi bla preġudizzju bejn il-partijiet għal skop ta' transazzjoni m'għandux ikollu valur probatorju għall-fini tal-kawża. Għalhekk sejra tilqa' t-talba tas-soċjeta' konvenuta għall-isfilz tiegħu.

Fir-rigward tad-dokument immarkat 'M'[6], għalkemm huwa korrispondenza bejn l-avukati tal-partijiet, jirrifletti l-kuntest ta' rieda miż-żewġ naħat li jitransiġu l-kwistjoni bejniethom u jerġa jagħmel referenza ċara u diretta għat-trattativi li kienu għaddejjin bejn il-partjiet permezz tal-emails tat-23 t'April 2015. Issir referenza partikolari għal din is-silta –

"Dear Andy,

Further to our telephone conversation last Friday regarding the matter in caption, I have conferred with my client Kurt Camilleri and can confirm that he is willing to meet your client Mr Alex Polidano, to explore the possibility of finding an amicable solution to a number of pending issues.

Nevertheless before setting up and holding this meeting, my client would wish that Mr Alex Polidano/Ocean Marine Services settle the amount referable to the MV Bridge Invoice. Mr Polidano had confirmed in writing that this amount would "be paid on the spot without any difficulty" (Mr Polidano's email dated the 23rd April 2015 to my client and also copied to you, refers). Notwithstanding this clear and unequivocal undertaking Mr Polidano has not yet settled the amount."

[6] Fol 63

Hawnhekk għal darb'oħra qed issir referenza għall-ammissjoni ta' responsabbilta' da parti tar-rappreżentant tas-soċjeta' konvenuta **ukoll u biss** fl-ambitu ta' taħdidiet marbuta bl-iskop li jwasslu għal ftehim bejn il-partijiet.

Għall-istess raġunijiet fuq imsemmija għalhekk anke d-dokument immarkat 'M' sejjer jiġi sfilzat.

Għal dawn il-motivi l-Qorti tilqa' t-talba tas-soċjeta' konvenuta u tordna l-isfilz tad-dokumenti mmarkati 'K' u 'M' annessi mal-affidavit ta' Kurt Camilleri maħluf bil-ġurament fit-12 ta' Marzu 2018 u ntavolat fil-Qorti fil-15 ta' Marzu, 2018.

L-ispejjeż ta' din l-istanza jibqgħu riservati għall-ġudizzju finali.

Onor. Dr. Miriam Hayman LL.D.
Imħallef

Victor Deguara
Dep. Reġ.